

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120229884
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6120229884.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Zuzany Krivdovej (sudkyňa spravodajkyňa) v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., o zaplatenie 3.000,-Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. CA-9Csp/31/2020-239 zo dňa 18.01.2024, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd žalovanú zaviazal zaplatiť mu sumu 3.000,-Eur spolu s príslušenstvom. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanej ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, spočívajúcom v neplatnom postúpení žalovanej pohľadávky založenom na neplatnom zosplatnení úveru zo zmluvy o splátkovom úvere č. 5118538861 zo dňa 07.09.2016.

Vykonaným dokazovaním zistil, že z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23.11.2017 (ktorým veriteľ z predmetnej zmluvy o úvere žalovanej oznámil, že nastal prípad porušenia podľa bodu 8.1 písm. a/ Produktových obchodných podmienok pre Hypotekárne a splátkové úvery E. E., F. s účinnosťou od 01.01.2015 a banka vyhlásila ku dňu 22.11.2017 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy) nie je možné určiť, pre nezaplatenie ktorej splátky došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Konkretizácia omeškanej splátky, pre ktorú sa E. E., F. ako veriteľ rozhodla vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru zo zmluvy o splátkovom úvere, z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23.11.2017 nevyplýva.

Vychádzal z toho, že konkretizácia splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol úver zosplatniť a požadovať jeho jednorazové zaplatenie, je zásadného významu pre posúdenie splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t.j. či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom zosplatniť úver a je rozhodujúca aj pre posúdenie otázky premlčania.

Konštatoval, že právny úkon vyhlásenia splatnosti úveru z predmetnej zmluvy o splátkovom úvere oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23.11.2017 je podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre jeho neurčitosť neplatným právnym úkonom, ktorý nevyvoláva žiadne

právne účinky, a jeho titulom ani nevzniklo právo veriteľa z tejto zmluvy splátkovom úvere požadovať zaplatenie celého nesplateného zostatku úveru naraz.

Ohľadne tvrdenia žalobcu, podľa ktorého k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 26.10.2017, hoc tento údaj z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23.11.2017 nevyplýval, opätovne konštatoval nesplnenie zákonných podmienok pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Ak by banka bola vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 26.10.2017, musela žalovanú upozorniť, že je v omeškaní so zaplatením tejto splátky. Takéto upozornenie žalovanej, resp. výzva pre žalovanú predložené neboli. Žalobca predložil len výzvu zo dňa 05.10.2017, inú výzvu nepredložil. V čase tejto výzvy adresovanej žalovanej žalovaná nebola a ani nemohla byť v omeškaní so zaplatením splátky splatnej dňa 26.10.2017, keď splatnosť tejto splátky nastala až po výzve zo dňa 05.10.2017. Okrem toho, že žalovaná nebola upozornená na omeškanie so zaplatením tejto splátky splatnej dňa 26.10.2017, nebola by ani dodržaná trojmesačná lehota na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Ak by banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 26.10.2017, mohla tak učiniť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania s touto splátkou, banka však vyhlásila mimoriadnu splatnosť už ku dňu 22.11.2017.

Vzhľadom na neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23.11.2017 neboli splnené podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka a E. E., F. nevzniklo právo požadovať splatenie úveru pred termínom jeho konečnej splatnosti dňa 26.09.2020, v dôsledku čoho došlo i k postúpeniu pohľadávky z uvedenej zmluvy o splátkovom úvere na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1056/2018/CE zo dňa 17.12.2018 v rozpore s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Ak určitú pohľadávku nie je možné postúpiť z dôvodu, že jej postúpenie je objektívne neprípustné, t. j. zakázané, potom aj následné postúpenie je v priamom rozpore so zákonom a ako také podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávok, ale aj navonok voči dlžníkovi.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie. Podanie odvolania odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci ako i z nesprávnych skutkových zistení a súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

K obsahovým náležitostiam oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti uviedol, že postupca v posudzovanom prípade využil svoje právo zosplatiť pohľadávku. Postupca podaním zo dňa 05.10.2017 vyzval k dobrovoľnej úhrade pohľadávky, t.j. upozornil žalovaného na možnosť zosplatenia celej pohľadávky, a to v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatením v súlade ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Následne postupca toto svoje právo využil a podaním zo dňa 23.11.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a to v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedeného mal za preukázané, že prišlo k účinnému zosplateniu úveru zo strany postupcu, v dôsledku ktorého sa všetky splátky úveru splatné do budúca stali splatnými.

Namietal, že v žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s právnym názorom súdu, v zmysle ktorého je v oznámení o uplatnení práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka potrebné špecifikovať, s ktorou splátkou je žalovaný v omeškaní, nakoľko to nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu.

Žalovaná bola s úhradou splátok v omeškaní viac ako tri mesiace, čo bolo v konaní preukázané. Vo výzve pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti zo dňa 05.10.2017 bola žalovaná upozornená na omeškanie so splácaním pohľadávky postupcu, pričom dlžná suma k 05.10.2017 činila 1.208,62 Eur. Rovnako bolo preukázané, že žalovaná bola zároveň v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornená na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v prípade, ak sa jej platobná disciplína neobnoví. V tejto súvislosti poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, ktorou bolo jednoznačne ustálené, že splátka, pre ktorú nastáva zosplatenie môže byť výlučne tá splátka, ktorá predchádza zosplateniu po dobu troch mesiacov, a preto je úplne irelevantné, že túto informáciu do predmetných listín nezahrnul.

Citujúc z uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30.11.2022 a 4Cdo/132/2021 z 15.12.2022 týkajúcich sa plynutia premlčacej doby zosplateného spotrebiteľského dlhu, považoval za zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 22.11.2017, tak toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 26.07.2017 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru predchádzala po dobu troch mesiacov, a pre ktorej nezaplatenie mohol ako

jedinej vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru), a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovanej) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ (žalovaná) bol nesporne na toto oprávnenie veriteľa upozornený (podaním zo dňa 05.10.2017).

Mal za to, že posúdenie pre ktorú splátku došlo k vyhláseniu splatnosti je výslovne právnym posúdením a vecou výkladu ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojitosti s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko súd pozná právo v zmysle „iura novit curia“ (pričom poznamenal, že aj súdna prax bola v otázke výkladu týchto ustanovení nejednotná). Podľa jeho názoru, ak súd prvej inštancie vyložil toto ustanovenie tak, že v spotrebiteľských veciach je právo podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka potrebné využiť tak, že v ňom veriteľ špecifikuje splátku, pre ktorú toto právo uplatňuje, tak vykladá toto ustanovenie contra legem, nakoľko takýto výklad zo zákona v žiadnom prípade nevyplýva.

Vo vzťahu k záverom okresného súdu o neurčitosti právnych úkonov postupcu z dôvodu absencie špecifikácie splátky, pre ktorú sa rozhodol veriteľ zosplatiť úver, poukázal na rozhodnutia tuzemských odvolacích súdov (uznesenia: Krajského súdu v Prešove sp. zn. 26CoCsp/1/2023 zo dňa 11.01.2024 a sp. zn. 25CoCsp/2/2023 zo dňa 31.10.2023, Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 16CoCsp/2/2023 zo dňa 14.09.2023 a sp. zn. 17CoCsp/3/2023 zo dňa 29.06.2023, Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12CoCsp/39/2022 zo dňa 31.08.2023, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoCsp/7/2023 zo dňa 24.10.2023, Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11CoCsp/9/2021 zo dňa 21.09.2022 a sp. zn. 6CoCsp/53/2021 zo dňa 18.01.2022), podľa ktorých zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť vo výzve pred mimoriadnou splatnosťou úveru, s ktorou splátkou/ami je dlžník v omeškaní a ani iných jednostranných úkonov konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala. Uvedené sa nedá ani len vyvodiť jazykovým a gramatickým výkladom. Vôbec mu nie je zrejmé z akých zákonných ustanovení si okresný súd túto „domnelú povinnosť“ vytvoril. Mal za to, že okresný súd si vyššie uvedené ustanovenia prakticky novelizoval, čo však do jeho právomoci nepatrí (II. ÚS 796/2016). Postup súdu, ktorým si súd „upravil“ zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nad rámec zákona „upravuje“, že výzva pred zosplatením celého dlhu musí obsahovať presnú špecifikáciu omeškanej splátky, s ktorou sa dlžník dostal do omeškania a pre ktorú veriteľ môže uplatniť svoje právo na zosplatenie celého úveru je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej (nie moci súdnej). Takáto špecifikácia splátky (najmä v prípade oznámenia o zosplatení) by bola navyše nadbytočná – keďže z aktuálnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR jasne vyplýva, že vždy môže ísť len o splnenie jednej konkrétnej vymedzenej splátky, a teda veriteľ si nemôže „vybrať“, pre nesplnenie ktorej splátky toto právo uplatňuje, ako nesprávne uzatvoril súd prvej inštancie.

Mal za to, že konkretizácia veriteľa, pre ktorú splátku podľa jeho právneho názoru k vyhláseniu splatnosti došlo (a to aj v prípade, ak by veriteľ/žalobca napr. uviedol zjavne nesprávnu splátku) nemá žiadny vplyv na posudzovanie platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, nakoľko len súd je splnomocnený vykladať a aplikovať právne predpisy v civilnom konaní (na rozdiel od žalobcu). Inak povedané (i nesprávne) skutkové tvrdenie veriteľa je bez právneho významu, ak zákon výslovne uvádza opak (t. j. zákon – ako i ustálená judikatúra jednoznačne určuje, pre ktorú splátku dochádza k zosplateniu).

Vo svojom vyjadrení zo dňa 20.09.2021 sice uviedol, že splátkou, pre ktorú postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť bola splátka splatná dňa 26.10.2017, avšak uvedené bolo vyjadrením jeho právneho názoru, na ktoré strana sporu v zmysle CSP nie je povinná (avšak môže ho uviesť a ktorým súd rozhodne nie je viazaný, pričom s poukazom na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (rozhodnutia citované vyššie) je zrejmé, že postupca mohol mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásiť len pre jednu konkrétnu splátku, a to splátku splatnú dňa 26.07.2017, a teda pre splátku, ktorá zosplatenie predchádzala po dobu troch mesiacov. Preto jeho tvrdenie obsiahnuté vo vyjadrení zo dňa 20.09.2021 (pre neuhradenie ktorej splátky postupca zosplatiť úver) považoval v absolútnej možnej miere za irelevantné.

S ohľadom na vyššie citované rozhodnutie považoval procesný postup súdu za nesprávny, kedy mu odmietol poskytnúť súdnu ochranu za situácie, keď si svoje procesné povinnosti splnil a uviedol všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré umožnili vec súdu právne kvalifikovať.

Nakoľko zákon neuvádza ako podmienku pre platnosť právneho úkonu také náležitosti, aké požadoval súd, napadnuté rozhodnutie vníma v maximálnej možnej miere ako arbitrárne, kedy súd de facto novelizuje predmetné ustanovenia Občianskeho zákonníka, bez akejkoľvek zákonnej opory v tomto smere. V prípade, ak súdom vyžadované osobitné náležitosti výzvy viedli k zamietnutiu žaloby, ide o otázku kľúčovú, pričom v tomto smere mala byť táto otázka zodpovedaná a odôvodnená vyčerpávajúcim spôsobom, najmä ak spomenuté osobitné náležitosti nevyplývajú z právnych predpisov ani v akademickej rovine.

4. Žalovaná nevyužila svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. V súdnej veci je podstata argumentácie žalobcu primárne založená na názore, podľa ktorého pre samotné vyhlásenie predčasnej (resp. mimoriadnej) splatnosti úveru zákon (§ 53 ods. 9 a § 566 Občianskeho zákonníka) nevyžaduje uviesť, pre ktorú konkrétnu omeškanú splátku vyhlasuje veriteľ úver za predčasne splatný, nakoľko to je možné vyvodiť podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

7. V posudzovanom prípade nebolo sporné, že tak posledná výzva právneho predchodcu žalobcu pred zosplatením úveru zo dňa 05.10.2017 (č.l. 40 spisu) ako ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.11.2017 (č.l. 17) neobsahovali žiaden údaj o tom, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky má dôjsť k zosplateniu predmetného úveru (t.j. k vyhláseniu úveru za predčasne splatný). Tento údaj spočívajúci v konkretizácii omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu, nie je zistiteľný zo samotnej žaloby doručenej upomínaciu súdu dňa 29.01.2020, pričom tvrdenie o tom, pre ktorú splátku bol úver zosplatený, sa po prvýkrát objavuje až vo vyjadrení žalobcu zo dňa 20.09.2021 (č.l. 114 p.v. spisu), kedy žalobca tvrdil, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 26.10.2017. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považuje tvrdenie v kontexte ďalších faktov za zmätočné a nezodpovedajúce realite, nakoľko žalovaná nemohla byť vyzvaná na zaplatenie omeškanej splátky splatnej 26.10.2017 výzvou zo dňa 05.10.2017 (t.j. výzvou napísanou pred splatnosťou označenej splátky). V priebehu odvolacieho konania žalobca toto svoje nelogické skutkové tvrdenie korigoval, keď uviedol, že mimoriadna splatnosť úveru bola vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 26.07.2017 (č.l. 250 p.v. spisu). Z uvedeného vyplýva, že ani samotnému žalobcovi nebolo z výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ani z oznámenia o mimoriadnom zosplatení úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka) jasné, pre nesplnenie ktorej splátky vlastne malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru.

8. Podstatným pre posúdenie danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bolo posúdenie toho, či právny predchodca postupoval pri zosplatení pohľadávky v súlade so zákonom (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov), teda či zosplatenie žalovanej pohľadávky právnym predchodcom žalobcu možno považovať za platné.

9. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok odvolací súd všeobecne poukazuje na to, že zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaviedol pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatenej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškani s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd SR zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok (napr. uznesenia

Najvyššieho súdu SR: sp. zn. 1Cdo/61/2022 z 25.04.2023, 9Cdo/98/2022 z 25.04.202, 2Cdo/298/2021 z 30.03.2023, 4Cdo/250/2021 z 28.03.2023, 4Cdo/201/2022 z 26.01.2023).

10. Predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa a uvedené je v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie prezentovaným v bodoch 20. až 22. napadnutého rozsudku, na odôvodnenie ktorého odkazuje. Podľa názoru odvolacieho súdu už z upozornenia na možnosť predčasného zosplatenia úveru (t.j. z prvej notifikácie veriteľa) musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky môže byť predmetný úver predčasne (mimoriadne) zosplatený, t.j. tento údaj musí byť už v tejto prvej notifikácii jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník *expressis verbis* neuvádza čo má byť obsahom predmetných notifikácií, tento obsah možno nepochybne vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť pre realizáciu práva veriteľa vyhlásiť predčasnú (mimoriadnu) splatnosť úveru splnené. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť realizácie práva veriteľa predčasne zosplatiť úver podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť vedieť ju i konkretizovať. Samotný veriteľ predsa musí vedieť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky svoje právo zosplatiť úver realizuje, a nie je žiaden dôvod, aby touto informáciou nedisponoval aj dlžník. Nie je žiaden racionálny dôvod, aby tento dôležitý údaj nebol obsiahnutý už v samotnom upozornení na možnosť predčasného zosplatenia úveru (t.j. v prvej notifikácii veriteľa).

11. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom právnej úpravy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zamedziť zosplateniu záväzkov spotrebiteľov, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej čiastky. Uvedené však nepochybne vyžaduje, aby bol spotrebiteľ riadne informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka.

12. Odvolací súd zastáva názor, že výzva prezumovaná v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať špecifikáciu (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi „dozvedieť sa“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a tento následok odvrátiť. Preto práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť voči spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie, a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajja nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť dôvodnosť predčasného zosplatenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné posúdiť, kedy si dodávateľ uplatní svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Navyiac ako už bolo povedané právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru založené omeškaním s úhradou splátky (s ktorou je v omeškaní aspoň tri mesiace), potom môže veriteľ uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t.j. v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, zakladajúcej právo zosplatenia), inak právo na zosplatenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatenie, zanikne.

13. Z uvedeného možno potom vyvodiť, že z výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť zrejmé označenie konkrétnej splátky zakladajúcej právo veriteľa na (hroziace) vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, nakoľko v opačnom prípade nemôže objektívne zakladať vedomosť dlžníka o dôvodnosti zosplatenia a reálnej možnosti odvrátenia tohto (hroziaceho) následku, ale stáva sa iba formálnym „upozornením“ nenapĺňajúcim účel predmetného ustanovenia. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ust. § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené odvolací súd zdôrazňuje, že procesný súd nie je povinný *ex offio* vyhľadávať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže by mohlo dôjsť aj k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. V kontexte s takto formulovaným právnym názorom odvolací súd poukazuje aj na relevantnú odbornú literatúru, a to Občiansky zákonník I. § 1 – 450 – Komentár od Števec M., Dulák, A., Bajánková, J.,

Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015 (strana 576 a nasl.), ktorá dospela k rovnakému právnenému záveru.

14. Inak povedané podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu pre určitosť právneho úkonu zosplatnenia úveru vôbec nepostačuje, ak údaj o tom, ktorá konkrétna splátka predčasnú (mimoriadnu) splatnosť vyvolala možno vyvodíť z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere je potrebné si uvedomiť, že požiadavke určitosti zodpovedá konkrétnosť a jasnosť, a nie je úlohou spotrebiteľa (ani súdu) si tento podstatný údaj z niečoho alebo podľa niečoho vyvodzovať, či doslova po ňom pátrať.

15. Nie je žiadnou raritou, že právni nástupcovia veriteľov, resp. veritelia samotní, podávajú žaloby formulárového charakteru, z ktorých okrem iného nie je zistiteľné, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku došlo k zosplatneniu úveru a k žalobám pripoja množstvo dokumentov a očakávajú, že súd si všetky podstatné zistenia prácne dohľadá a vyabstrahuje sám, čo úlohou súdu v týchto prípadoch nie je.

16. Odvolací súd akcentuje, že nie je úlohou súdu v prípade nekonkrétnej notifikácie v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (a následne aj úkonu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka) preskúmaním platobnej histórie úverového vzťahu, či „rozpočítaním“ dlžných súm zisťovať (čo naráža aj na „procesné limity“ v zmysle § 132 ods. 2 CSP), pre ktorú dlžnú splátku mohol veriteľ úver zosplatiť. Vo svojej podstate by nešlo o nič iné, ako len na základe vlastnej iniciatívy konajúceho súdu (a namiesto žalobcu, ktorého takáto povinnosť zaťažuje) vymedzenie (presnejším je pojem vytvorenie, keďže spravidla – tak ako i v súdenom prípade – absentujú v žalobe náležité jedinečné skutkové tvrdenia) takého skutkového stavu, ktorý zodpovedá hypotéze príslušnej právnej normy a na základe ktorého by bol žalobca v spore (aspoň čiastočne) úspešný. Niet najmenších pochyb, že takáto požiadavka je v absolútnom rozpore nielen s princípmi civilného sporového konania, ale prioritne v rozpore s elementárnymi ústavnými zásadami nestrannosti súdu a rovnosti postavenia strán pred súdom.

17. V nadväznosti na uvedené odvolací súd v súlade s konštantnou judikatúrou (uznesenie Ústavného súdu SR, č. k. i. ÚS 268/2019-18 z 10.9.2019) dáva do pozornosti odvolateľa, že podania adresované súdu musia byť formulované jasne, zrozumiteľne a určito, a najmä žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha vydania konkrétneho rozhodnutia, musí v zmysle § 132 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) obsahovať úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, pretože iba formálne a obsahovo spôsobilá žaloba je predpokladom vecného prejednaní vecí. Súd v civilnom sporovom konaní nie je povinný a ani nemôže nahrádzať úkony sporových strán, ktoré zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (§ 150 CSP). Úlohou (a zodpovednosťou) sporových strán je substancovať skutkový základ sporu, t. j. vymedziť jeho základ a podstatu. Sú to predovšetkým sporové strany, ktoré sú zodpovedné za výsledok sporu. Zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán a s tým spojenú procesnú diligenciu (zodpovednosť) so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity je tak spôsobilé prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu.

18. Odvolateľ taktiež mylne argumentoval, že určenie od akej omeškanej splátky sa žalovaný dostal do omeškania a od akej konkrétnej splátky si žalobca uplatňuje predčasné zosplatnenie dlhu je právnym posúdením a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že právne posúdenie vecí je na súde v zmysle zásady „iura novit curia“, avšak konkretizovanie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu spotrebiteľského úveru, je skutkovým tvrdením, a nie právnym posúdením ako sa mylne domnieva odvolateľ. Nastolená otázka odvolateľom má skutkovú (nie právnú) povahu. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procesne dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, či a aké okolnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/99/2018, 4Cdo/7/2018, 2Cdo/111/2021).

19. Poukaz odvolateľa na ním označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR je nenáležitým, nakoľko tieto sa týkajú začiatku plynutia premičacej doby v prípade zosplatneného spotrebiteľského úveru (čo nie je daný prípad), ale nijakým spôsobom tieto rozhodnutia dovolacieho súdu nereflektujú na problematiku obsahových náležitostí predmetných notifikácií a s tým súvisiaceho posúdenia platnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru.

20. Bezpredmetným je i odkazovanie odvolateľa na závery rozhodnutí iných odvolacích súdov v obdobných veciach, lebo tieto nie sú pre konajúce súdy záväzné (§ 193, eventuálne § 391 ods. 2 a § 455 CSP) a nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle článku 2 ods. 2 CSP. Zároveň v rozoberanej súvislosti je podstatné, že okresný súd (v spojení i s dôvodmi tohto dovolacieho rozhodnutia, keďže konanie v I. a II. inštancii tvorí jeden celok) dostatočne zdôvodnil/vysvetlil svoj právny názor, t.j. argumentačne sa s riešením predmetnej právnej otázky plnohodnotne vyrovnal, preto nekonal v rozpore s princípom právnej istoty (bližšie napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 144/2014 z 13.5.2014).

21. Pokiaľ žalobca vo svojom podaní zo dňa 06.05.2025 poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30.01.2024, odvolací súd primárne poukazuje na to, že v predmetnom uznesení sa dovolací súd iba okrajovo vyjadruje k otázke náležitostí mimoriadneho/predčasného zosplatnenia úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu, pričom dospel k záveru, že „...žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá...“. Z uvedeného možno vyvodiť, že Najvyšší súd SR sa v dotknutom rozhodnutí vyjadril výlučne k otázke platnosti tohto právneho úkonu v kontexte ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Navyše vyslovený záver sa týka výlučne posúdenia náležitosti právneho úkonu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (netýka sa výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.). V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie učinil prieskum predmetného právneho úkonu podľa § 37 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru o neurčitosti predmetného právneho úkonu (oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti). Tento záver o neurčitosti právneho úkonu a tým i jeho neplatnosti podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa týka už úkonu, ktorý nevyhnutne predchádzal vyhláseniu zosplatnenia, t.j. vzťahuje sa (už) aj na výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže len na tento úkon sa obligatórne viaže samotný právny úkon zosplatnenia. Aj v prípade akceptovania argumentácie žalobcu, že vyhlásenie mimoriadnej/predčasnej splatnosti úveru obligatórne nemusí obsahovať označenie splátky, ktorá založila právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, tak uvedené nič nemení na závere proklamovaným odvolacím súdom o potrebe uvedenia konkrétnej splátky, s ktorou je dlžník v omeškaní, už vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

22. Odvolací súd uzatvára, že zodpovedanie otázky platnosti upozornenia spotrebiteľa a uplatnenie práva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo rozhodujúce pre skutkové a právne posúdenie skutočnosti, či došlo k účinnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedené bolo potom rozhodné aj vo vzťahu k otázke či je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v prejednávanom spore, a to z hľadiska súladu postupu žalobcu s podmienkami prezumovanými v ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, pričom súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že aktívna vecná legitímácia žalobcu v prejednávanej veci nie je daná.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil aj túto odvolaciu námietku žalobcu ako nedôvodnú, majúca za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Do pozornosti odvolateľa súčasne dáva, že iba samotná skutočnosť, že odvolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola procesná strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, či rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (k tomu pozri napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Pokiaľ žalobca nesúhlasí s názorom, že musí byť jednoznačne určité pre omeškanie ktorej splátky došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru, jedná sa iba o polemiku žalobcu s názorom súdu prvej inštancie.

25. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá vzájomnému procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným zohľadňujúc princíp procesnej ekonomie.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalovaná, a to v celom rozsahu, preto jej voči žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko však žalovanej v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, odvolací súd jej, vychádzajúc zo zásady hospodárnosti konania, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o náhrade trov konania (súčasne o samotnom nároku ako i o jeho výške) zodpovedá východiskám a záverom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

27. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)